



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. T. N.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 1. 2019, č. j. 41 A 19/2018 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Jindřichu Lechovskému **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4 114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 8. 12. 2018, č. j. KRPÚ-237802-40/ČJ-2018-040022, byl žalobce zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců podle § 124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění a doba zajištění byla stanovena na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, který nastal dne 7. 12. 2018 v 8:15 hodin.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, který ji zamítl rozsudkem ze dne 21. 1. 2019, č. j. 41 A 19/2018 - 36.

[3] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že veškeré námitky žalobce v dané věci se vztahovaly k tomu, že žalovaná nesprávně a nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Podle názoru krajského soudu byly v případě žalobce naplněny podmínky § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, které uložení zvláštního opatření za účelem vycestování vylučují. Důvodem zajištění žalobce nebyla pouze skutečnost, že přicestoval do České republiky a několik hodin se tu nelegálně zdržoval. Žalovaná vzala v potaz veškeré skutkové okolnosti případu, zejména přihlédla k neexistenci jakýchkoli vazeb žalobce k České republice a k jím deklarovanému cíli získat práci v Německu. Tyto skutečnosti pak podle názoru krajského soudu naprosto dostatečně odůvodňují závěr o nedostatečnosti zvláštních opatření v případě žalobce.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[5] Podle názoru stěžovatele žalovaná nesprávně a nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců a stěžovatele zajistila, ačkoliv nezvážila důkladně situaci stěžovatele a svůj postoj založila pouze na skutečnosti, že se stěžovatel nacházel nelegálně na území České republiky, kam byl vrácen bezprostředně po svém zadržení v Německu. Za nepřijatelné stěžovatel považoval i vyhodnocení možnosti uložení zvláštních opatření ze strany krajského soudu. Žalovaná i krajský soud vycházely ze skutečnosti, že stěžovatel použil území České republiky pro nelegální vstup na území Německa, což zcela nadřadily té skutečnosti, že se jedná o osobu, která se zjevně nedopustila jiného protiprávního jednání než nelegálního pobytu na území České republiky v řádu hodin a nikdy v minulosti se neprotivila jakémukoliv správnímu rozhodnutí. Ze skutečnosti, že stěžovatel se původně snažil ilegálním způsobem vycestovat ze své vlasti do Německa, nelze vyvozovat, že v jeho případě je zcela nezbytné přistupovat k nejintenzivnějšímu možnému zásahu do jeho práv a omezovat ho na osobní svobodě. Jakkoliv stěžovatel skutečně směřoval do Německa, stále se bezpochyby jedná o osobu, na níž je třeba nahlížet jako na cizince, který se na území České republiky ani schengenského prostoru dosud nedopustil žádného protiprávního jednání, přičemž v době vydání napadeného rozhodnutí dosud nebylo pravomocně rozhodnuto ani o správním vyhoštění stěžovatele.

[6] Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že nepřistoupila k uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců zejména na základě § 123b odst. 4 téhož zákona. Stěžovatel nejenže měl úmysl

pokračování

neoprávněně vstoupit na území Německa, ale také takto učinil. V případě stěžovatele žalovaná taktéž nepřikročila k uložení mírnějších opatření, kdy jednoznačně vyloučila všechny z alternativ zvláštních opatření za účelem vycestování uvedených v § 123b odst. 1 písm. a) až c) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel na území České republiky nikoho nezná, nemá zde žádné rodinné příslušníky, pouze tudy projížděl. Nemá rovněž dostatek finančních prostředků a nemůže si je nijakým způsobem obstarat. Cestu do Německa mu za finanční úplatu zařídili převaděči, kdy cestoval vědomě bez cestovního dokladu a víza. Ačkoli věděl, že pro takovou cestu tyto doklady potřebuje, tyto neměl a byl tedy srozuměn s nelegální cestou. Z výše uvedeného je zcela zřejmé, že uložení zvláštních opatření za účelem vycestování v souladu s § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců není v tomto individuálním případě na místě, neboť by jejich uložení bylo ohrožen výkon správního vyhoštění, byla by zjevně neúčelná a rozhodně by měla negativní dopad na soukromý život stěžovatele, neboť by v daném případě byl ponechán zcela bez prostředků v České republice (ubytování, strava, finance). Navíc z dosavadního jednání stěžovatele je zřejmé, že zcela vědomě nerespektuje právní předpisy nejen České republiky, ale i zemí schengenského prostoru, zejména týkající se podmínek vstupu a pobytu. V případě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování by tak pravděpodobně došlo k tomu, že by tato nerespektoval, skrýval by se a opětovně by se pokusil dostat nelegálně do Německa. Žalovaná postupovala zcela v souladu s právními předpisy, své rozhodnutí vydala v souladu se zákonem a řádně ho odůvodnila.

[8] S ohledem na výše uvedené považuje žalovaná kasační stížnosti za nedůvodnou, a proto navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaná nedostatečně posoudila možnost uložení zvláštních opatření a krajský soud se nesprávně vypořádal se související žalobní námitkou.

[12] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců „[p]olicie je oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání“.

[13] Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců se zvláštním opatřením rozumí „a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat

za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), nebo c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené“.

[14] Problematikou uložení zvláštních opatření namísto zajištění se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval. V rozsudku ze dne 15. 7. 2011, č. j. 7 As 76/2011 - 50, Nejvyšší správní soud uvedl: „zajištění cizince musí být vyhrazeno pro případy, kdy skutečně nelze zajistit výkon správního vyhoštění jinými prostředky, například uložení zvláštního opatření podle ust. § 123b zákona o pobytu cizinců. Není však pravdou, že by policie musela vždy nejdříve přistoupit k uložení zvláštního opatření a teprve v případě neúspěchu by mohla cizince zajistit. Takový výklad by vedl v důsledku často ke zmaření výkonu správního vyhoštění. I když by totiž bylo zřejmé, že se cizinec bude snažit vyhnout vycestování z České republiky, policie by mu nejdříve uložila zvláštní opatření, a poté, co by zjistila, že zvláštní opatření nevedlo ke kýženému cíli, neboť cizinec se začal skrývat nebo odcestoval do jiného státu, mohl by již být výkon správního vyhoštění zmařen a k zajištění cizince by vůbec nemohlo být přistoupeno.“ Uložení mírnějšího opatření je vázáno na předpoklad, že cizinec bude schopen plnit povinnosti z toho plynoucí, a zároveň neexistuje důvodná obava, že by byl uložení zvláštního opatření ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Nesplnění jednoho nebo druhého předpokladu je zcela samostatným důvodem pro závěr, že nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování ve smyslu § 123b zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 As 104/2013 - 28).

[15] Důvody zajištění podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců paušálně nevylučují možnost použití zvláštního opatření. Vždy je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016 - 38, publ. pod č. 3559/2017 Sb. NSS). Posouzení, zda správní orgán přistoupí k uložení zvláštního opatření, nezahrnuje pouze subjektivní postoj cizince, zda by byl schopen a ochoten se danému opatření podrobit, ale předpokládá objektivní hodnocení celkové situace správním orgánem, na kterém leží odpovědnost rozhodnout, zda uložené opatření splní svůj účel. Pokud cizinec nesdělí bližší údaje o místě svého pobytu na území České republiky ani nenavrhne způsob, jakým by měly být tyto údaje získány, nelze iniciativu bez dalšího přenášet na žalovanou, neboť cizinec sám neposkytl pro určení místa pobytu dostatek indicií (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 31/2017 - 19).

[16] Z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatel byl dne 5. 12. 2018 v Německu kontrolován ve vozidle spolu s dalšími cizinci a zadržen německou policií. Při kontrole bylo zjištěno, že nemá platný cestovní doklad ani vízum. Dne 7. 12. 2018 byl stěžovatel převzat žalovanou podle readmisní dohody mezi vládou České republiky a Spolkové republiky Německo a zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Následně téhož dne bylo zajištění

pokračování

překvalifikováno na zajištění podle § 27 odst. 2 téhož zákona. Při podání vysvětlení dne 7. 12. 2018 stěžovatel uvedl, že je vietnamské státní příslušnosti i národnosti, jeho rodiče a dva bratři žijí ve Vietnamu, manželku a děti nemá. Stěžovatel odcestoval legálně z Vietnamu do Rumunska, měl rumunské pracovní vízum na jeden rok od srpna 2018. V Rumunsku cestovní doklad odevzdal, neví komu a nemá ani kontakt na nikoho, kdo by mu mohl pomoci cestovní doklad z Rumunska získat. Stěžovatel přiletěl do Bukurešti, kde na něj čekal zástupce stavební firmy, odvezl jej na ubytovnu, a za dva dny stěžovatel nastoupil do práce jako dělník na stavbě. Vízum do Rumunska mu zprostředkovala agentura, cestu a poplatek za vízum 4 000 USD platili jeho rodiče, kteří mají ve Vietnamu hospodu. Protože práce v Rumunsku byla špatně placená, tak se dohodl s dvěma dalšími Vietnamci, s nimiž se seznámil na ubytovně, že odjedou do Německa, kde je práce lépe placená. Někáký Vietnamec jim domluvil auto, jímž dne 4. 12. 2018 odjeli z Rumunska, cestou vystřídal asi čtyři auta. Stěžovatel nevěděl, v jakém státě nastoupil do auta, ve kterém byl kontrolován německou policií, ani ze kterého státu přicestoval do České republiky. Za cestu do Německa měl zaplatit 7 000 EUR, ale dosud nezaplatil nic. Stěžovatel uvedl, že nemá v Evropské unii žádné příbuzné ani blízké osoby, ani žádné vazby, nemá u koho bydlet, nemá ani peníze a neví, jestli by jeho rodiče měli dost peněz, aby mu je poslali. Původně bylo jeho cílem Rumunsko, později se rozhodl, že chce pracovat v Německu. Ve Vietnamu stěžovateli nehrozí nic, žádné nebezpečí ani pronásledování. Dne 8. 12. 2018 bylo stěžovateli oznámeno zahájení správního řízení ve věci správního vyhoštění. Téhož dne byl se stěžovatelem sepsán protokol o výsledku, při němž stěžovatel zopakoval shora uvedené skutečnosti a doplnil, že v České republice nechce požádat o azyl, v žádné jiné zemi Evropské unie o azyl nežádal, v případě propuštění by chtěl do Německa, kde by chtěl pracovat. Žalovaná si opatřila závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 8. 12. 2018 k možnosti vycestování stěžovatele a zprávu o bezpečnostní a politické situaci ve Vietnamu ze dne 24. 8. 2018. Následně žalovaná vydala žalobou napadené rozhodnutí o zajištění stěžovatele.

[17] S ohledem na skutkové okolnosti lze zcela přisvědčit žalované i krajskému soudu, že žádný typ zvláštního opatření nebylo možné uložit a muselo být přistoupeno k zajištění. U stěžovatele byla předně dána obava, že by byl uložením zvláštního opatření ohrožen výkon správního vyhoštění. Jak plyne z výše uvedeného, stěžovatel za pomoci převaděčů nelegálně cestoval z Rumunska přes další členské státy Evropské unie (včetně České republiky) až do Německa, kde byl zadržen. Protiprávnosti svého postupu si byl stěžovatel vědom, neboť jak sám uvedl, měl toliko rumunské pracovní vízum a cestovní pas odevzdal v Rumunsku neznámé osobě. Rovněž tak vyjádřil svůj úmysl nadále pokračovat ve své cestě do Německa. Z uvedeného jasně vyplývá stěžovatelova neúcta k právnímu pořádku České republiky a ostatních členských států Evropské unie, jejichž pravidla pro pobyt cizinců se pokoušel obejít za účelem neoprávněného vstupu na území Německa. Byla tedy dána obava, že by ve svém způsobu chování pokračoval i navzdory uloženému zvláštnímu opatření. Rovněž byl vyloučen i samotný výkon zvláštních opatření. Stěžovatel neměl prostředky na složení finanční záruky, ani její složení nenabídl. Neuvedl konkrétní adresu místa pobytu, neboť územím České republiky pouze projížděl, přičemž zde nemá žádné příbuzné či známé, u nichž by mohl bydlet. Žalovaná situaci stěžovatele posoudila individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem a své úvahy řádně odůvodnila.

[18] Pro úplnost lze dodat, že na případ stěžovatele lze aplikovat i § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle kterého „[p]olicie zvláštní opatření za účelem vycestování neuloží, jde-li o nezletilého cizince bez doprovodu nebo o cizince, u něž je zjevné, že má v úmyslu neoprávněně vstoupit na území jiného smluvního státu.“ Krajský soud zcela správně poukázal na skutečnost, že stěžovatel byl zadržen německou policií bezprostředně poté, kdy opustil Českou republiku a neoprávněně vstoupil na území Německa. Z uvedeného krajský soud dovodil, že by stěžovatel v případě, pokud by nedošlo k jeho zajištění, neodcestoval do Vietnamu, ale zopakoval by svůj pokus o nelegální vstup na území Německa, kde si hodlal najít lépe placenou práci. Tento záměr ostatně potvrdil i sám stěžovatel při výslechu dne 8. 12. 2018, kdy na dotaz správního orgánu, do jakého státu se po propuštění ze zajištění chce dostat, výslovně uvedl, že chce do Německa a tam pracovat. Krajský soud proto správně uzavřel, že byly naplněny i podmínky § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců, které uložení zvláštního opatření za účelem vycestování vylučují.

[19] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, již by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[21] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená podle citovaného zákona, činí 714 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

[22] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za úkon právní služby - další porada s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu]. Zástupce stěžovatele sice doložil konání porady s klientem dne 28. 2. 2019 v délce 75 minut, ale podle názoru Nejvyššího správního soudu nebyl tento úkon v takovém časovém rozsahu účelný a nezbytný pro řádné doplnění podané kasační stížnosti. Ustanovený zástupce zastupoval stěžovatele již v řízení o podané žalobě před krajským soudem. Z obsahu kasační stížnosti a jejího doplnění pak vyplývá, že zástupce stěžovatele zde uplatnil argumentaci, která je téměř totožná s argumentací, kterou uvedl už v doplnění žaloby. Rovněž lze poukázat i na to, že skutkový stav projednávané věci je zcela jednoduchý.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu